

GOZ i bioróżnorodność: szanse i wyzwania dla biznesu

Podkarpackie Forum Innowacji

—

Rzeszów, 8.12.2023

Od gospodarki linearnej do cyrkularnej

Model liniowy

Surowce są wydobywane z rezerw naturalnych o ograniczonych zasobach.

Od gospodarki linearnej do cyrkularnej

ZASADA

1

Zachowanie i wzbogacanie kapitału naturalnego poprzez kontrolę ograniczonych zasobów i równoważenie strumieni zasobów odnawialnych

Zasoby odnawialne   Zasoby nieodnawialne

Regeneracja   Materiały zamienne   Wirtualizacja   Przywracanie

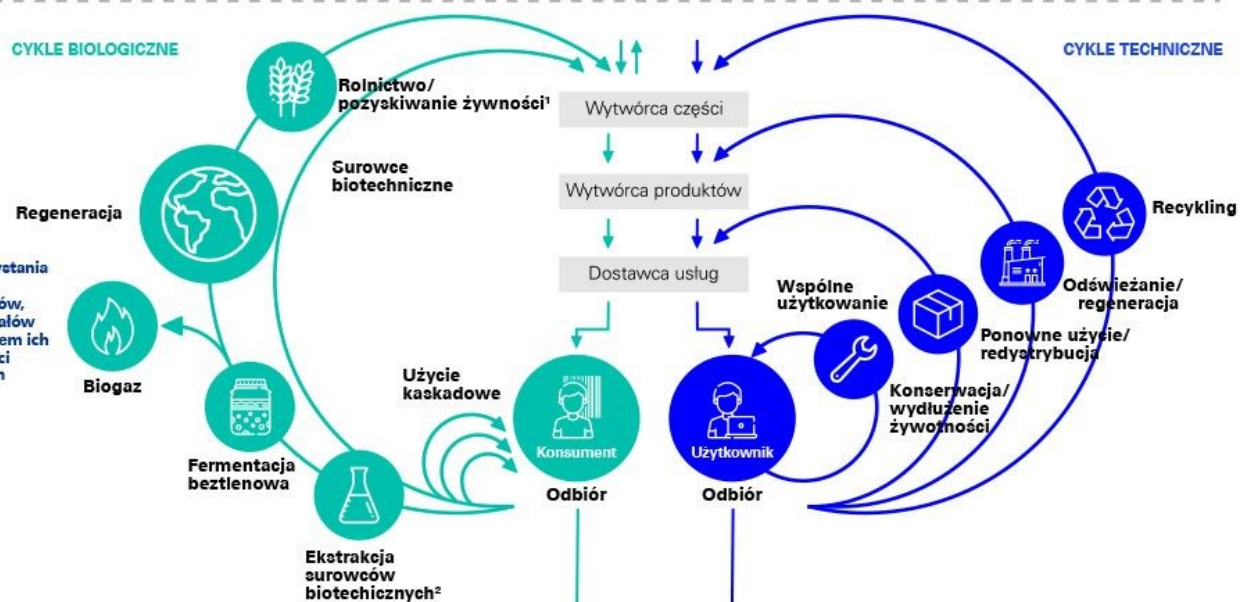
Zarządzanie strumieniami odnawialnymi

Zarządzanie zasobami zasobów

ZASADA

2

Optimalizacja wykorzystania surowców poprzez utrzymywanie produktów, komponentów i materiałów w obiegu, z zachowaniem ich najwyższej użyteczności w cyklach: technicznym i biologicznym

ZASADA

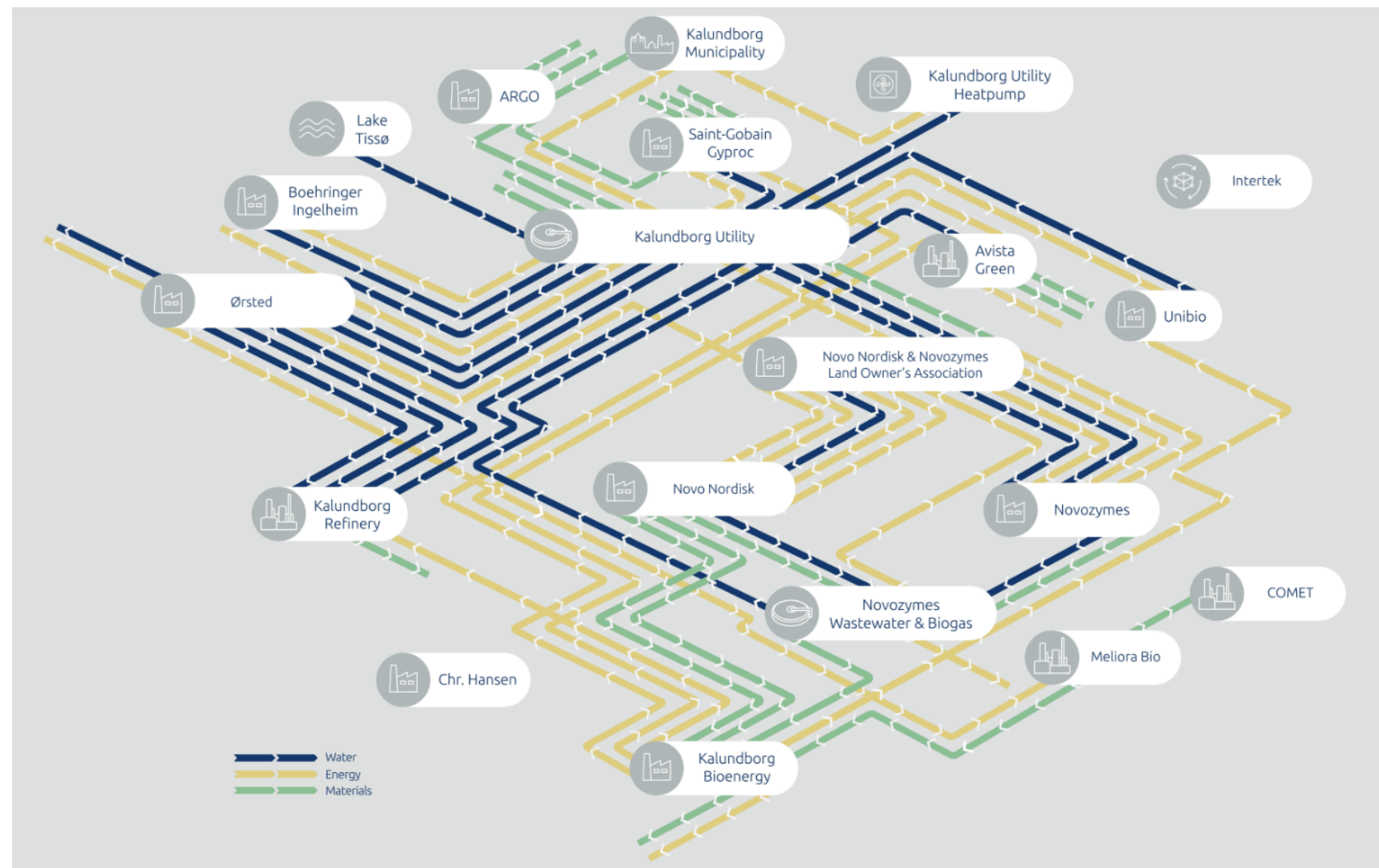
3

Rozwijanie wydajności systemu poprzez identyfikację i usuwanie negatywnych efektów zewnętrznych

Minimalizacja wycieku materiałów i redukcja negatywnych efektów zewnętrznych

¹ Rybołówstwo i myślistwo
² Materiał wejściowy mogą stanowić odpady pożirne i pokonsuptyjne
 Źródło: Fundacja Ellen MacArthur oraz McKinsey Center for Business and Environment; Braungart & McDonough, Cradle to Cradle (C2C)

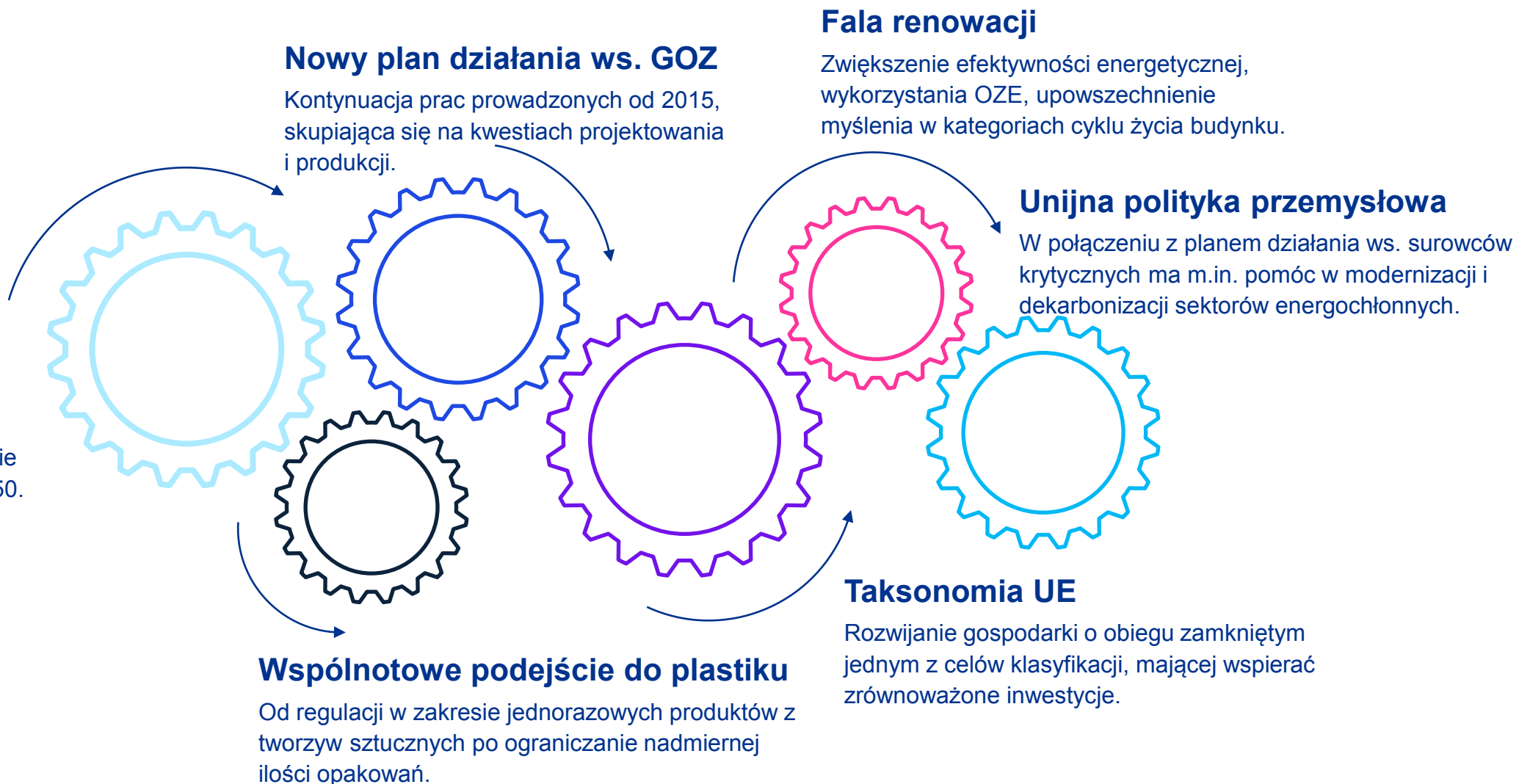
Gospodarka o obiegu zamkniętym w praktyce

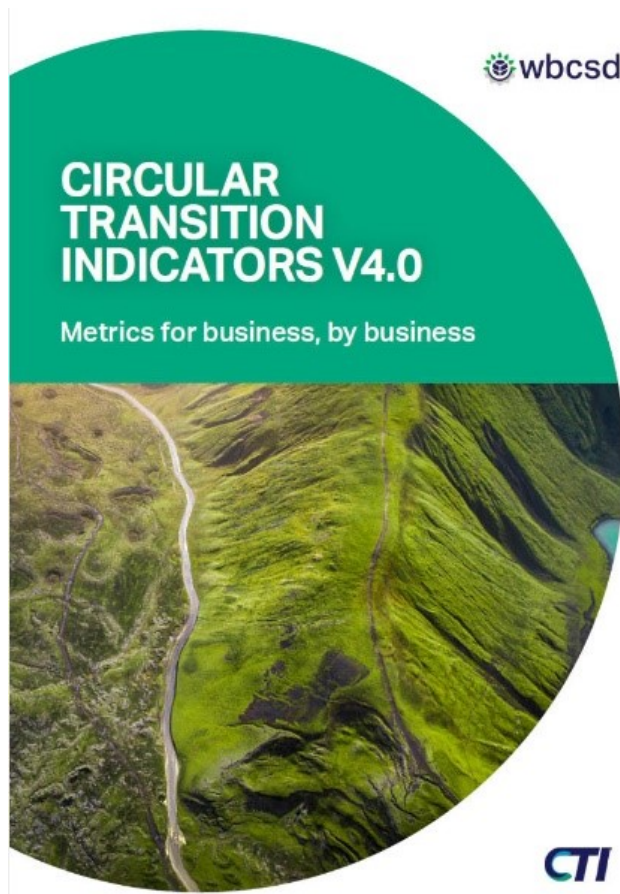
GOZ w ekosystemie Europejskiego Zielonego Ładu

Europejski Zielony Ład

Strategia na rzecz neutralnego klimatycznie kontynentu do roku 2050.

Wskaźniki cyrkularności

Przykładowe wskaźniki

CTI:

- % cyrkularności materiałów;
- % cyrkularności wody;
- % użycia energii z OZE;
- % materiałów krytycznych;
- Podział na typ cyrkularności;
- Wpływ na emisje GHG i naturę.

ESRS:

- Firmowa polityka w zakresie cyrkularności;
- *Inflow* i *outflow* zasobów;
- Działania, zasoby, cele;
- Oczekiwane skutki finansowe.

DRAFT EUROPEAN SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS

ESRS E5

Resource use and circular economy

November 2022

EFRAG

Strategia poprawy efektywności surowcowej

01

Odporność na wyzwania

Oszczędna gospodarka surowcami zwiększa odporność na zakłócenia rynkowe.

Przykładowe wyzwania:

- Zakłócenia w łańcuchach dostaw w wyniku pandemii lub napięć geopolitycznych.
- Legislacja UE.
- Oczekiwania konsumentów.

Przykładowe wyzwania:

- Utrudnienia w dostępie do surowców.
- Niedostatecznie rozwinięta gospodarka odpadowa.
- Brak kontrahentów.

02

Redukcja kosztów

Mniejsze wydatki związane z generowaniem energii oraz gospodarowaniem odpadami.

03

Korzyści finansowe

Sprzedaż odpadów jako surowca, redukcja opłat (w tym dzięki obniżeniu emisji CO2).

Przykładowe wyzwania:

- Wzrost cen EU ETS.
- Wzrost cen surowców pierwotnych.
- Konieczność poniesienia kosztów na badania i rozwój w wyniku zmian legislacyjnych.

Przykładowe wyzwania:

- Rosnąca świadomość społeczna.
- Wymogi raportowania.
- Zmiany trendów konsumenckich.

04

Korzyści wizerunkowe

Wizerunek firmy dbającej o środowisko, minimalizacja ryzyka *greenwashingu*.

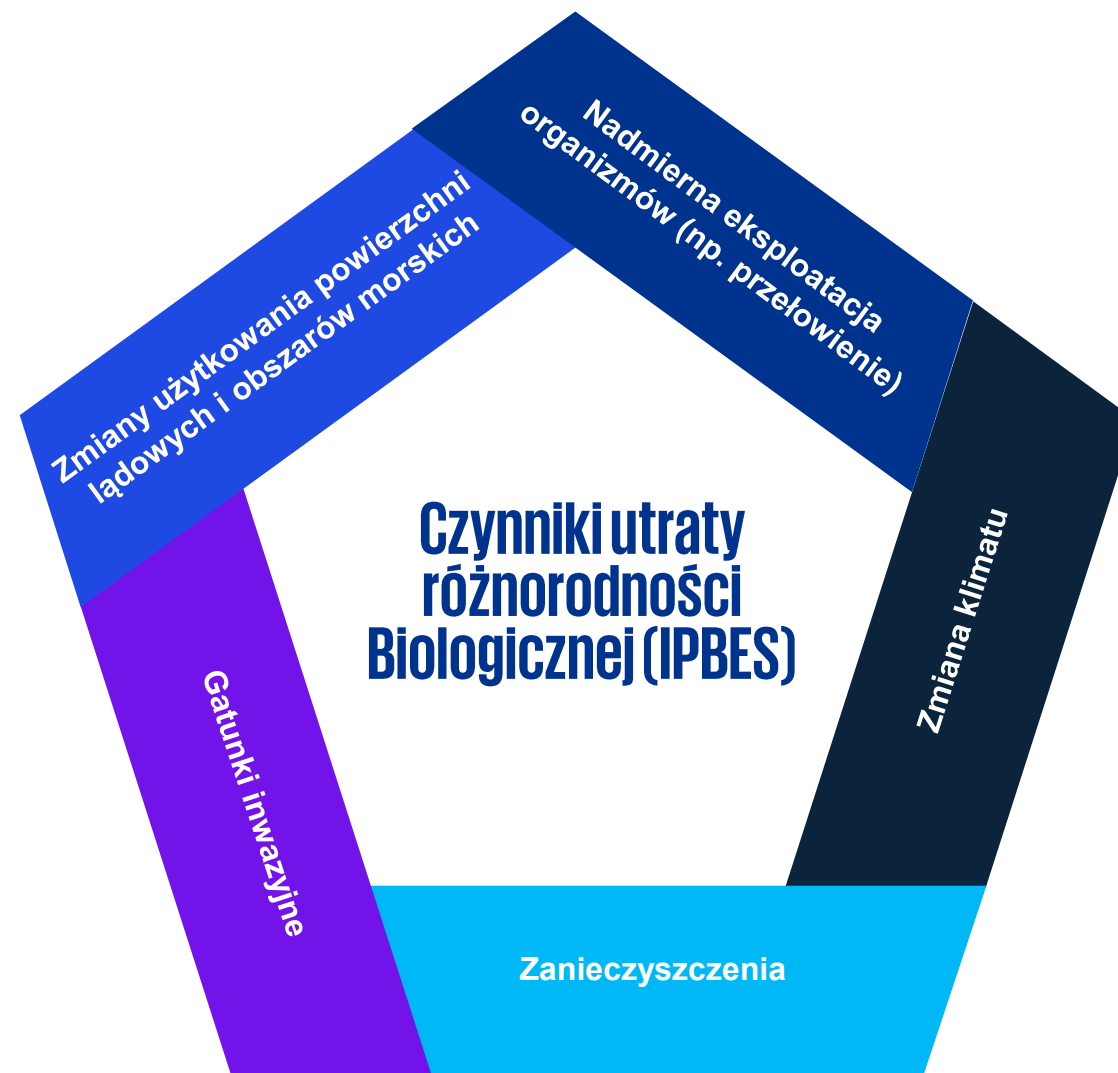
Różnorodność biologiczna i kapitał naturalny

Bioróżnorodność:

- **Zróżnicowanie życia** na poziomie genów, gatunków i ekosystemów, będące jednym z filarów funkcjonowania systemów społecznych i gospodarczych.
- **IPBES** (Międzyrządowa Platforma Naukowo-Polityczna ds. Różnorodności Biologicznej i Usług Ekosystemowych): Zagrożonych wyginięciem nawet milion gatunków roślin i zwierząt.
- **Znaczenie ekonomiczne:** Ponad połowa globalnego PKB umiarkowanie i silnie zależna od natury (2020).

Kapitał naturalny:

- **Zasoby naturalne** (odnawialne i nieodnawialne) przydatne dla człowieka, które nie są wynikiem jego pracy.
- **Raport Dasgupty:** W latach 1992-2014 znaczącemu wzrostowi kapitału produkcyjnego towarzyszył spadek globalnego kapitału naturalnego.
- Degradacja środowiska zagraża świadczeniu **usług ekosystemowych**, zwiększając ryzyko ponoszenia dodatkowych kosztów przez biznes (casus owadów zapylających).

Rosnąca świadomość znaczenia bioróżnorodności

Szczyt COP15

Wśród postanowień globalnej konferencji ws. bioróżnorodności z roku 2022 znalazło się m.in. zobowiązanie do objęcia ochroną 30% powierzchni morskiej i lądowej oraz zwiększenie finansowania działań na rzecz bioróżnorodności o min. 200 miliardów USD rocznie do 2030.

Polityka UE

Ogłoszony w roku 2019 Europejski Zielony Ład obejmuje plan działań, mających bezpośredni wpływ na bioróżnorodność, np. ekologizacja Wspólnej Polityki Rolnej (strategia „od pola do stołu”), strategia leśna czy strategia na rzecz różnorodności biologicznej do roku 2030.

Instytucje finansowe

Tematyką bioróżnorodności i związanych z nimi ryzyk interesuje się m.in. Europejski Bank Centralny i Bank Anglii. Instytucje finansowe przyjmują zobowiązania, takie jak *Finance for Biodiversity Pledge*, biorą również udział w aliansach, np. na rzecz walki z wylesianiem.

Aktywizm społeczny i konsumentki

Czynnikami sprzyjającymi m.in. raporty naukowe, wydarzenia bieżące (pożary lasów, zatrucie Odry), dzieła kultury (np. o zanieczyszczeniu plastikiem czy przełowieniu), nowe nisze rynkowe (roślinne zamienniki mięsa).

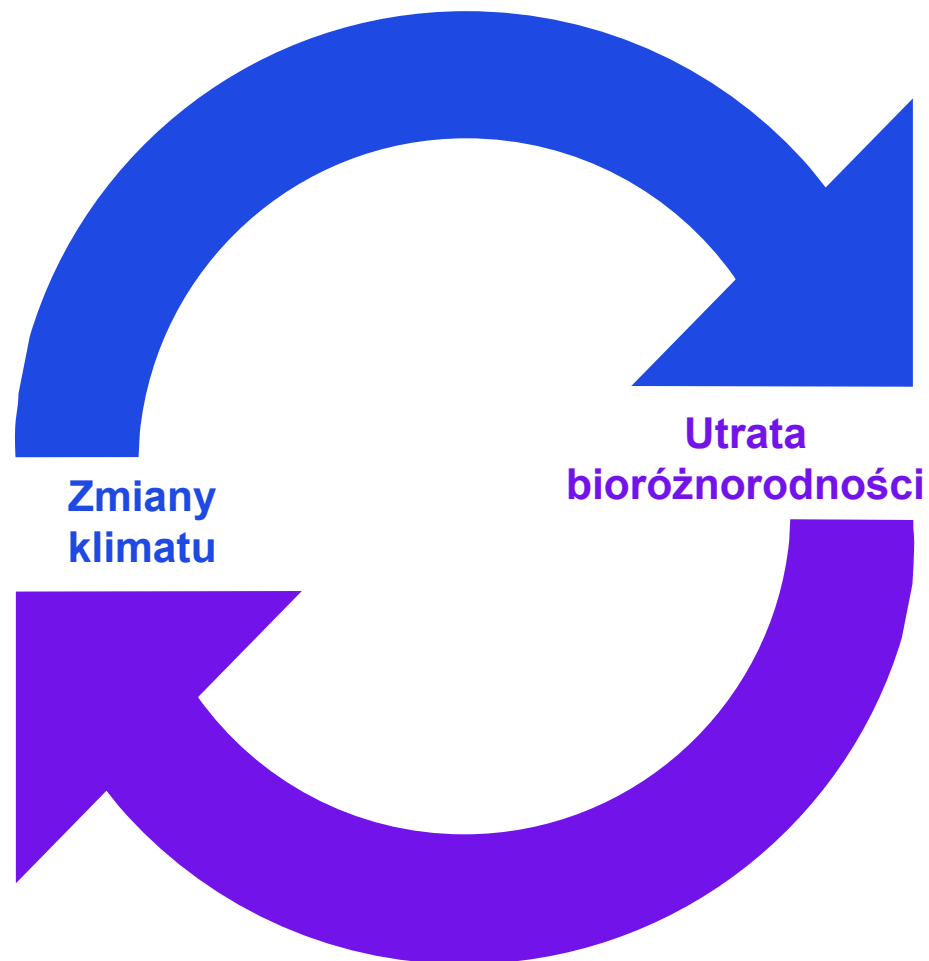
Klimat i bioróżnorodność – wzajemne powiązania

Kryzys klimatyczny napędza utratę bioróżnorodności

Np. poprzez zmiany w ekosystemach niekorzystne dla tworzących je gatunków.

Cechy wspólne:

- Dalekosiężne skutki obu kryzysów.
- Ryzyka związane z przekroczeniem punktów zwrotnych (*tipping points*).
- Możliwe do przewidzenia ryzyka.
- Niepewność co do perspektywy czasowej oraz scenariuszy przyszłości.

Specyfika wyzwań związanych z bioróżnorodnością:

- Słabiej rozpoznane skutki zmian.
- Słabsza niż w wypadku klimatu świadomość wśród decydentów.
- Ryzyko niedostatecznej uwagi poświęconej proklimatycznym działaniom/inwestycjom o potencjalnie negatywnych skutkach dla bioróżnorodności (np. wydobywanie surowców na obszarach cennych przyrodniczo).
- Brak możliwości zastosowania pojedynczego wskaźnika opisującego sytuację.

Utrata bioróżnorodności utrudnia działania na rzecz ochrony klimatu

Np. tropikalne lasy deszczowe lub mokradła zmieniające się z magazynów CO₂ w źródła emisji.

Wykorzystanie standardów i regulacji: TNFD i ESRS

Grupa Zadaniowa ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Naturą (TNFD)

- Powstała w celu stworzenia rekomendacji jednolitych, dobrowolnych standardów ujawnień, umożliwiających raportowanie ryzyk i wpływu na środowisko – w tym bioróżnorodność.
- Silne powiązanie z ramami klimatycznymi zawartymi w TCFD.
- Wersja ostateczna opublikowana we wrześniu br.
- Zestawowi rekomendacji towarzyszy **metodyka LEAP** – zlokalizuj (L), dokonaj ewaluacji (E), oceń ryzyka i szanse (A), przygotuj się na raportowanie (P).

Europejskie Standardy Raportowania Niefinansowego (ESRS)

- Standardy, mające kierować realizacją raportowania zrównoważonego rozwoju w zgodzie z zapisami dyrektywy CSRD, opracowane przez EFRAG.
- Zestaw wskaźników, dotyczących kwestii środowiskowych, społecznych i zarządczych.
- **5 zestawów wskaźników środowiskowych:**
  - zmiany klimatu;
  - zanieczyszczenia;
  - woda i zasoby morskie;
  - bioróżnorodność i ekosystemy;
  - użycie zasobów i gospodarka o obiegu zamkniętym.

Dziękuję za uwagę

Bartłomiej Kozek

Konsultant
KPMG w Polsce

M: +48 508 619 102

E: bkozek@kpmg.pl

PODKARPACKIE FORUM INNOWACJI

Gospodarka Obiegu Zamkniętego

Rzeszów
11-12 Grudnia 2023